

Виховний простір: проблеми, пошуки, перспективи

Виховне середовище— це сукупність факторів, що реально склалася і функціонує в соціумі данність, а не результат конструктивної діяльності вихователів, менеджерів освітнього процесу зі створення умов для розвитку школярів. (Н.Селіванова).

Виховний простір- навпаки, частина потенційного виховного середовища (як правило, ширшого за межі навчально-виховного процесу), що освоєна вихователями та вихованцями; поле виховної діяльності, яке цілеспрямовано розвивається і перетворюється.

Виховний простір- це педагогічно доцільно організоване середовище, що оточує окрему дитину або визначену кількість дітей(класу, школи, будинку, двору, мікрорайону, села, малого або великого міста, області). (Л.Новікова).

Виховний простір - це частина середовища, у якій панує визначений педагогічно сформований спосіб життя(Ю.Мануйлов).

Виховний простір- це динамічна мережа взаємозалежних педагогічних подій, що формується зусиллями соціальних суб'єктів різного рівня (індивідуальних і колективних) і здатна виступити інтегрованою умовою особистісного розвитку людини - і дорослого і дитини (Д.Григор'єв).

Виховний простір навчального закладу - це соціокультурне та педагогічне (освітнє) явище, яке утворює і утворюється життєдіяльністю закладу, взаємодією вихователів (вчителів) та вихованців (учнів) у процесі залучення останніх до цінностей та смислів соціального життя, створення умов для виникнення і реалізації конструктивної соціальної й творчої активності учнів. Сходження, поєднання виховного простору школи та життєвого простору учня породжує простір розвитку життєстійкості та життєздатності учня. (І.Єрмаков)

Передумови створення виховного простору:

1. Компактність проживання населення (контакти з приводу процесу виховання).
2. Локальність території (контакти в режимі реального часу).
3. Спільність менталітету (спільні ціннісні орієнтації у вихованні).
4. Соціально-економічна цілісність території.
5. Наявність загальної історичної пам'яті і субкультури.

Якісні характеристики виховного простору:

1. Цілісність.
2. Стабільність.
3. Диференціація.
4. Інтеграція.
5. Самоорганізація.

Етапи моделювання виховного простору:

1. Діагностика середовища

(потенціал, потреби, мотиви учасників):

групових:

- * школи;
- * позашкільні навчальні заклади;
- * інші соціальні інституції, центри;
- * неформальні об'єднання.

індивідуальних:

- * дітей;
- * батьків;
- * педагогів.

2. Визначення мети.

3. Розробка педагогічної концепції.

4. Побудова структури простору (подієвість, діалоговий режим створення, розгалужена система відносин).

Розбудова виховного простору ґрунтується на принципах, які визначають мету, зміст, шляхи і способи його розвитку:

1. Дитиноцентризму.
2. Гуманізації.
3. Природовідповідності.
4. Культуровідповідності.
5. Системності.
6. Безперервності.
7. Діалогічності.
8. Успішності.
9. Адаптивності.